

УДК 316.36'06

СУЧАСНА СІМ'Я: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Студ. К.Ю. Мелеш, гр БХФ-17

Науковий керівник доц. Д.С.Черняк

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета дослідження: визначити роль сім'ї у сучасному суспільстві та особливості соціологічного підходу до вивчення сім'ї.

Завдання: Дослідити базові форми сім'ї та шлюбу в їх історичному розвитку; визначити систему функцій сучасної сім'ї; розкрити етапи життєвого циклу сім'ї; розкрити макросоціальні фактори, що впливають на зміни інституту сім'ї; проаналізувати стан розвитку сучасної сім'ї в Україні

Об'єкт дослідження: сім'я

Предмет дослідження: сучасна сім'я

Методи та засоби дослідження: в процесі роботи було застосовано логічний, емпірико-аналітичний та проблемно-порівняльний методи

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів: Результати дослідження можуть бути використані при підготовці до занять з курсів «Філософія, політологія, соціологія», «Соціологія сім'ї».

Результати дослідження. Сім'я відіграє важливу роль у сучасному суспільстві. Життя більшості людей так чи інакше пов'язане з сім'єю — своєрідним мікросвітом, де переплітаються складні соціальні, політичні, психологічні, культурні та інші проблеми. Будучи залежним від економічного становища країни, від політики, рівня культури, сімейне життя впливає на стан національної економіки, політичні події тощо. Вивчення сім'ї, шлюбу має глибоке практичне значення, воно є важливою передумовою розуміння багатьох процесів, які відбуваються у суспільстві. Відносини в родині, стан кожної людини в ній, сімейні ролі впливають не тільки на родинні зв'язки, але і на стиль поведінки, характер, нахили людини, що росте в сім'ї. Громадський обов'язок насамперед виявляється по відношенню до тих членів суспільства, з якими індивід зустрічається раніше за все, - батьками, братами, сестрами і т.д. В основі сім'ї лежать шлюбні відносини. Шлюб - сукупність звичаїв, які регулюють подружні стосунки чоловіка і жінки. Шлюб - інститут, регулюючий відносини тільки подружжя, а сім'я - інститут, регулюючий, крім того, ще й відносини між батьками і дітьми. На сьогоднішній день сімей, яких не стосувалися або не стосуються будь-які проблеми практично не існує. До основних проблем сучасної сім'ї можна віднести наступні: неблагополуччя сімей, нерівність сімейного статусу подружжя; перевантаження жінки; дисгармонія інтимних відносин; внутрішньосімейне насильство.

Висновки. З огляду на особливу значущість сім'ї для життєдіяльності суспільства соціологи приділяють багато уваги її вивченню. Відтоді, коли соціологія сім'ї сформувалася як самостійна наукова галузь, проведено чимало досліджень щодо найрізноманітніших сфер сімейного життя. Як складний і багатоплановий соціальний феномен, сім'я є об'єктом вивчення багатьох наук. Окрім соціології, її вивчають соціальна психологія, економіка, педагогіка, право, етика, історія, етнографія тощо. Кожна з цих наук має свій предмет вивчення. Так, соціальна психологія вивчає динаміку сімейних груп, сімейні конфлікти; економіка має за об'єкт вивчення сім'ю як головний споживчий осередок; педагогіка зосереджує свою увагу на виховній функції сім'ї, право — на правових відносинах членів сім'ї тощо. Соціальні проблеми сім'ї відображають тісну залежність сім'ї від суспільства. Сім'я виконує важливі соціальні

функції в суспільстві, тому держава і громадські організації об'єктивно зацікавлені в тому, щоб створювати необхідні умови, проводити соціальну роботу, спрямовану на вдосконалення сімейно-шлюбних відносин та зміцнення сім'ї. Сім'я нині зазнає величезних змін. Ці зміни мають глобальний універсальний характер і пов'язані з руйнацією традиційних цінностей та форм родинного життя і шлюбу. Однак це не означає загибелі сім'ї як такої: нові часи відкривають нові, незнані раніше обрії у стосунках чоловіка, жінки і дитини.

Ключові слова: сім'я, соціологія сім'ї, функції сім'ї, шлюб.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонов А. И. Социология семьи / А. И. Антонов, В. М. Медков. – М. : Изд-во МГУ, «Братья Карич», 1996. – 303 с.
2. Антонов А. И. Микросоциология семьи (методология исследования структур и процессов) / А. И. Антонов. – М., 1998. – С. 159.
3. Зацепін В.І. та інш. Сім'я. Соціально-психологічні і етичні проблеми: Довідник. Київ, 1990. – 225 с.

УДК 316.3.05

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Студ. К.І. Савченко, гр. БХФ-17

Науковий керівник доц. Д.С. Черняк

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета дослідження. Здійснити аналіз особливостей соціалізації особистості в умовах сучасного суспільства.

Завдання: розкрити сутність соціалізації особистості, визначити основні етапи, фази та агентів соціалізації.

Об'єкт дослідження: соціалізація особистості.

Предмет дослідження: соціалізація особистості в сучасних умовах.

Методи та засоби дослідження: аналіз, синтез, системний підхід.

Результати дослідження: Проблема соціалізації особистості все частіше перебуває в центрі уваги педагогів, психологів, соціологів та філософів (Л.Виготського, М. Галагузової, Н. Голованової, І. Кона, Т. Куна, А. Леонтєва, Дж. Г. Міда, М. Мід, В. Москаленко, А. Мудрика, Т. Парсонса, В. Сухомлинського). Проте, вченими ще не чітко розмежовано поняття "соціалізація", "виховання", "розвиток особистості".

Складний і тривалий процес включення індивіда до системи соціальних зв'язків та відносин, його активної взаємодії з оточенням, у результаті якої він засвоює зразки поведінки, соціальні норми і цінності, необхідні для його успішної життєдіяльності у даному суспільстві, називається соціалізацією.

У процесі соціалізації виділяють дві фази: соціальну адаптацію та інтеріоризацію. Адаптація — пристосування індивіда до умов існування різних соціальних структур і спільнот, внаслідок чого він засвоює існуючі в них норми, цінності та ідеали. Адаптація означає пристосування індивіда до рольових функцій, цінностей, до умов функціонування різних сфер суспільства. В процесі адаптації індивід погоджує свої претензії зі своїми можливостями і реальностями соціального середовища. Проте, людям старшого віку важче, ніж молоді, вписатися в нові соціальні механізми. Наступним етапом соціалізації особи стає інтеріоризація — процес